

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résszvény-
Társaság.
Márcsi főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Kedd, március 21.

Kiürítettük

az uscieckoi hidsáncokat.

(Ujabb sikerek az olasz harctéren.)

Budapest, március 20. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Tegnap este hat hónapi hő-
sies védelmezés után kivonul-
tunk az Uszieckótól északnyu-
gatra levő romhalmazzá össze-
lőtt hidsáncból. Bár az oroszok
már a reggeli órákban egy há-
romszáz méter szélességű rést
robbantottak a sáncba, a vé-
dőcsoporthoz nyolcszoros túlerő tá-
madása ellen veszteségeivel nem
törődve, még hét órán át tar-
tott ki a leghevesebb tü. érségi
harok és gyalogsági tűzben. A
parancsnok, Pianek ezredes
csak délután 5 órakor határozta
el magát arra, hogy a teljesen
szétrombolt sáncokból kivonul.
Kisebbségi csapatok és sebesültek
cselakokon átjutottak a Dnjez-
ter déli partjára, de az ellen-
ség összpontosított tüzelése kö-
vetkeztében az áthajózást ha-
mározan abba kellett hagyni és
a császár-dragonosokból és
utászokból összeállított hősies
csapat, ha csak nem akart leg-
ságsba jutni, csak egy utat vá-
laszthatott: a Dnjezter északi
partján az ellenség által erősen
megszállva tartott Usziecko
közsegen át kellett ama csapa-
talnához utat törnie magának,
amelyek a Zaleszcykitől észak-
ra fekvő magaslatokon vetették
meg lábukat. Az ellenség had-
állásai közti menet sikerült. Az
éj oltalma alatt Pianek ezre-
des hősi csapatát a Zaleszcyki-
től északnyugatra levő előer-
sítő vezette, ahova ma reggel
érkezett be. Az uszieckói hid-
sáncok körüli harok emléke
véderőnk történetének egyik
dicső lapján fog örök időnkig
élni.

Olasz hadszíntér:

A görzi hídfőnél tegnap délelőtt
a Podgora déli része előtti ellenséges
hadállásokat felgyújtottuk. Délután
tüzérségünk a hídfő előtti ellenséges
harcvonalat erőteljes tűz alá fogta.
Éjjel az ellenséget Fevmanai egy-
árból kiűztük. A tolmecsi hídfő-
nél a harok tartanak. Az elfoglalt
hadállásokat szünetesen birtokunkban
tartjuk. Az itt ejtett foglyok szá-

ma kilencszázhuszonöt, a zsák-
mányolt gépfegyverek száma hétre
emelkedett. A Mrzi Vrh és a Krn
ellen intézett több ellenséges táma-
dás összeomlott. A Rombonon is el-
foglaltak csapataink egy állást. Itt
egyszáznegyvenöt olaszt fogtunk el
és két gépfegyvert zsákmányoltunk.
A karinthiai harcvonalon az élénk
tevékenység tovább tart. A tiroli ha-
tárterületen ellenség a Col di Lana
szakaszt és a déli harcvonal egyes
pontjait tüzéségi tűz alatt tartotta.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. Höfer altábornagy, a
vezérkari főnök helyettese. (Miniszter-
elnökség sajtóosztálya.)

A franciák hasztalan ellentámadása Vaux-nál.

Berlin, március 20. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A tüzéségi és repülő tevékenység,
a melyet megtígyelésre kedvező vi-
szonyok támogattak, mindkét részen
igen élénk volt. A Maas vidékén és
Woevre sikágon a tüzéségi harok
tegnap is különösen hevesek voltak.
A franciák abból a célból, hogy
Douaumont-erőd és Vaux falu környé-
kén a védelmi berendezések ellen irá-
nyuló további előrehaladásunkat meg-
akadályozzák, egy ujonnan harcba
vetett hadosztály egyes részeivel hiába
való ellentámadást intéztek Vaux falu
ellen. Súlyos veszteségeik mellett
visszaverük őket. A légi harcban
Althaus báró hadnagy az ellenséges
vonal felett Lionstól nyugatra ne-
gyedik, Bölske hadnagy a Forges-erdő
felett (a Maas balpartján) a tizenket-
tedik légi járművet lőtte le. Ezenki-
vül ellenség további három légi jár-
művet veszített: egyet légi harcban
Cuisy mellett a Forges-erdőtől nyu-
gatra, a másik kettőt védőágyúink tü-
zében. Utóbbiak egyike Reims mel-
lett égve zúnant le, a másik pedig a
levegőben többször megfordulva Ban
de Sapt vidéken, közvetlenül az el-
lenséges állások mögött esett le.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok nem törődve nagy
veszteségeikkel, tegnap is nagy
erőkkel több ízben támadtak a
Postawy mindkét oldalán, valamint
Narocz és a Wischniew tavak kö-
zött. Támadásaik teljesen eredmény-
telenek maradtak. Widszony vidékén
német csapatok előretörték és vissza-

verték az ellenséges osztagokat, a
melyek a tegnap reggel megkísérelt
támadások után arcvonalunk közelé-
ben igyekeztek magukat tartani. E
közben egy tisztet és hét különböző
ezredbeli kettőszáznyolcvan főnyi
legénységet elfogtunk.

Balkán hadszíntér:

Nincs újság. Legfelsőbb hadve-
zetőség. (Miniszterelnökség sajtóosz-
tálya.)

A századik Zeppelin.

Arad, március 20.

Jubilál a háború. Többféle kerek
számot ünnepelhetne már. A husza-
dik hónapot, s nemsokára a századik
hetet. A kétszázadik milliárdot, ha
összevesszük, a mennyi költségbe
eddig az összes hadviselő államok-
nak került, ha az összes halottakat
egybeolvasnók, talán a harmadik
milliót megünnepelhetne volna egy
gyászjubiléumon. Hogy hány ütkö-
zete, hány várostroma, hány földült
városa van már a világháborúnak,
— ki állana meg ezeknek a kerek-
számainál.

Most is olyan jubileumról van
szó, amelyet nem igyekeznek ünnepi
beszédekkel, pezsgő bontással, virág-
füzérrel, alkalmi albummal emléke-
zetessé tenni. Hanem annak mégis
jelentősége van. Erdemes megállni
mellette, nemcsak egy kerek számot
jelent, de arról az erőről és alkotó-
képességről ad fogalmat, a mely a
háborúnak egyik legfontosabb döntő
taktora.

Németországban most készült el a
világháború századik Zeppelinje. Béke
időben, mikor a zseniális tábornok,
az akaraterő óriásának első gépei el-
készültek, tisztelettel tekintettek arra
a nagy munkára, a technikának hat-
almas erőfeszítésére, a mely a nagy
méretű levegőjárókat megcsinálta. Mi-
kor az egyik Zeppelin nem volt tö-
kéletes és helyébe újat kellett építeni,
hónapokba telt, a míg a milliókat, a
melyek egy egy ilyen géphez szüksé-
gesek voltak, egybenordták s újabb
hónapokba, a míg egy-egy új Zeppeli-
n az utra kész és nivatásához töké-
letes lett. A háború megváltoztatta
mindennek az ütemeit. Azt a szót: nehez,
Németországban kevésbé respektál-
ták, mint akárhol másutt. Mihelyest
a Zeppelinek a hadviselésnek hatha-
tós eszközevé bizonyultak és főként,
mihelyt Anglia ellen ezt a harci esz-
közt lehetett a legtöbb eredménnyel
alkalmazni, csodás gyorsasággal és
szinte elképzelhetetlen energiával ké-

szította a német technika ezeket a légi szönyeket. Senki se sejtette, hol, mikor, hogyan születtek a gépek, amelyek rajokban szálltak az angol partok fölé, amelyek megjelentek nál London, hol pedig Páris fölött; amelyeknek nem volt hosszú út a nyugati trontól lejönni Szalonikiig, hogy a tehetetlen entente haderó számára a készülődést kényelmetlenné tegyék. Pedig a német hadi technikának nem volt ez az egyetlen és nem a legnagyobb mestersége. A tengeralattjárók sokasága, az óriási automobil-park, a negyvenkettősök, amelyek oly méltóan sorakoztak a mi harminc és felesainkhez, a háborús vasuttechnika újításai, mind, mind — a száz Zeppelel együtt tanuskodtak arról, hogy Németország a világháboruban nemcsak hős katonáival, nemcsak megdönthetetlen gazdasági erejével, utánozhatatlan szerveztségével, de technikájának minden várakozást és minden képviselőt felülmúló szolgálataival is biztosította magának a győzelmet.

Hiba lenne azért, régi szállóigék mintájára, azt a közmondást meghonosítani: a háborút a német mérnökök nyerték meg. A német polgár, aki a kötelességtudásban mintája a kulturnépek minden tajta emberének, a német bankár, amely a hadikölcsönök milliárdjait szinte ceruzaintéssel tudja csatasorba vezényelni; a német gazdálkodás, amely élelmezési és más panaszokat a legnehezebb időkben se ismer; a német tudomány, amely minden ágában a háború szolgálataiba állott; mindezek egy tökéletes, hatalmas arányú és hibátlanul funkcionáló gépezetté egyesültek, a melyből a győzelem művének kellett kikerülni. Csak idő kérdése, hogy mikor kerül ki: az eredmény akkor lehetne kétséges, ha valamelyik a gép alkotórészei közül nem tenné meg becsülettel a dolgát.

A századik Zeppelin azt mutatja, hogy ettől nem kell tartani. Es az öreg generális, a ki az elsőt, még nem az igazit, az emberek kétkedése és gunya között konstruálta és a ki könyvek között látta a másodiknak és harmadiknak romjait, most ritka örömmel nézhet a századikra, a mely harc utjára indul. Nem azért a dicsőségért, a melyet a léghajó neki hozott; de azért a nagy szolgálatokért, a melyet találmánya Németországnak a sorsdöntő időkben tett.

Nyomatvány rendelők

szíves figyelmébe ajánljuk, hogy szükségleteikről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, amennyiben később a — papírárok rendkívüli emelkedésére való tekintettel — kénytelenek leszünk mai árainkat aránylagosan emelni.

Az olasz kamara bizalma Salandra iránt.

(Tanácskozások Rómában és Londonban. — A milánói békepropaganda.)

Zürich—Genf, március 20.

Zürich. Rómából jelentik: A kamara legutóbbi ülésén Salandra megállapította, hogy a gazdasági kérdésekkel kapcsolatosan hibák történtek, amide ezek elkerülhetetlenek voltak. Felzúgítja a kamarát; nyíltan mondja meg, hogy alkalmasnak találja-e a kormányt a háború győzelmes befejezésére.

— Nem szabad — mondotta — kormányválságtól félni. Ha hasznosnak gondoljuk, jobb ha a válság ma következik be, mintha holnap. Itália az intervenciával nem csinált üzletet. Felemelt fővel, saarósis védja nélkül hagyta el harminc esztendő szövetségét. Államérdekből nem nyilatkozhat arról, hogy mennyiben biztosították az entente hatalmai Itália érdekeit.

Ezután kitűzték a szavazást.

Zürich. Az olasz kamara Salandra miniszterelnök kívánságára névszerinti szavazással 394 szavazattal 61 ellen a Morpurgo képviselő által benyújtott következő bizalmi napirendet fogadta el:

„A kamara bizik abban, hogy a kormány a mostani körülmények között a maga gazdasági, pénzügyi politikáját úgy tolytatja tovább, hogy az ország mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi életének leghatasosabb védelmét érje el.”

Olasz békepropaganda.

Genf. Milánóban tegnap számos házkutatást tartottak és több letartoztatás történt. Békefelhívásokat bocsátottak ki s ezeknek a terjesztőt tartoztattak le. Az Avantinát is tartottak házkutatást, de az eredménytelen volt.

Lloyd George Rómában — Cadorna Londonban.

Bukarest. Római távirat szerint Lloyd-George Londonból értesítette az olasz kormányt, hogy legközelebb Rómába érkezik.

Lugano. Cadorna olasz vezérkari főnök legközelebb a francia főhadiszállásra érkezik. A Temps szerint Cadorna, valamint Salandra és Sonnino franciászórági utja után nem kétséges Olaszország magatartása. Az olasz vezérkar főnöke azokról a tervekről fog tanácskozni a szövetségesek képviselőivel, a melyet a chantillyi katonai konferencián Porro jelenlétében állapítottak meg.

A Corriere della Sera párisi értesítése szerint Cadorna Londonba is elutazik. Néhány napig ott időzik, azután visszatér Párisba, hogy Salandrával és Sonninóval részt vegyen az entente-konferencián.

Valona olasz parancsnoka a szerbek ellen.

Szófia. Közismert tény, hogy a szerbek gyűlölik az olaszokat. Magbízható jelentések szerint erre a gyűlöletre különböző események

szolgáltatták az okot, amelyek mind azt bizonyítják, hogy az olaszok is ellenségesen viselkedtek a szerbekkel szemben Albániában. Valonába sok azenvedés és nélkülözés után nagy szerb csapatok érkeztek, abban a hiszemben, hogy ott hajóra szállhatnak és Korfuba mehetnek. Az olasz parancsnok azonban nem engedte meg a hajóra szállást, hanem arra kényszerítette a szerbeket, hogy tizenöt napi járótérre gyalogoljanak, az albán tengerpart egy másik pontjára, ahol hajóra szállhatnak. Ez a tizenöt napi ujjabb menetelés azonban végzetes volt a szerbekre nézve és igen sokan meghaltak közülök az élelmiszer hiánya és a táradalmak következtében. Azok is, akik megérkeztek Korfuba, teljesen elgyonygáltak és sokan megbetegedtek közülök.

Spanyolország — Portugália ellen.

(Spanyol készülődés a tengeren. — Portugál csapatok Franciaországnak. — Brazília német hajókat bérel.)

Amsterdam—Berlin, március 20.

Milánó. A „Corriere della Sera” jelentése szerint komolyan kell tenni attól a Spanyolországban megindult mozgalomtól, amely Portugália megtámadására irányul. Az egyes agitátorok hangosan mondják, hogy Spanyolországnak most alkalma nyílt arra, hogy Portugáliát anektálja. Az új minisztereinköt határozottan rossz szemmel nézi az entente, mert közismert németbarát.

Spanyolország új flottabázisa.

Páris A „Matin” madridi értesítése szerint Spanyolország Minorca szigetén tengeralattjáró-bázist rendezett be. Az új flottabázis egy páncélosnak, hat torpedónaszádnak, három torpedózuzónak és hat tengeralattjárónak lesz állandó állomáshelye.

Nem lehet toborozni spanyolországban.

Genf. A Temps jelentése szerint a spanyol kormány semlegességi nyilatkozatában közhírré teszi, hogy szigorúan megbüntetik azokat, a kik spanyol földön katonákat toboroznak bármely hadviselő fél számára.

A portugál segédc csapatok.

Páris. A Havas-ügynökség jelenté, hogy a párisi portugál követ kijelentette a francia kormány előtt, hogy Portugália megkezdte egy franciászórági kikötőbe való elszállítását az ígért 100.000 fős gyalogcsapatnak és számos mindentéle kaliberű ágyusütegnek.

Basel. A külföldön tartozkodó hadköteles portugálok nem kaptak behívó parancsot. A madridi Imperial értesítése szerint Portugáliában belső politikai okokból nem rendelkeznek újabb behívásokat és a haderót nem mozgósítják.

Brazília és a német hajók.

Amsterdam. Az angol lapok a Reuter-ügynökség Rio de Janeiróból kelteztett 13-iki következő jelentését hozzák: Brazília köztársaság elnöke a külügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel tanácskozást tolytatott a tengeri közlekedés nehézségeiről. A brazilai kormány elhatározta, hogy az érdekeit kormányokkal tárgyalásokat indít a német hajóknak legalább a parti hajózás céljaira való kibérlése dolgába.

Bulgária —

a jövő országa.

(A bolgár földek rohamos értékelkedése. — Folyton emelkedik a bolgár behozatal. — A pénzügyi helyzet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, március 20.

Broch Fülöp, a bécsi Verkehrsbank igazgatója tegnap rendkívül érdekes felolvasást tartott Bécsben, ismertetve Bulgária közgazdasági viszonyait.

Bulgária — mondotta a felolvasó — paraszt állam. Az ország területének több, mint a fele paraszt kisbirtokok kezeiben van, egy negyedrészt a községek, tehát szintén a parasztlakók és egy negyedrészt az állam tulajdonát képezi. Az utolsó 10 év alatt 650.000 hektár parlagon heverő földet szántott fel a bolgár paraszt ekéje. A megműveletlen talajnak szántóidőssé váló átvátoztatása a bolgár földművelés újjászervezését vonja maga után. Az évenként behozott gazdasági gépek 158.000 franknyi értéke 1907. óta fokozatosan emelkedett, úgy, hogy 1912-ben elérte a 4.7 milliót. A parasztság anyagilag szépen jut előbbre. A földek ára nagy kereslet folytán az utóbbi 10 év alatt 300 százalékkal emelkedett. A konyhakertészeten, a rózsá- és dohányültetésben, szőlővel, ahol az emberi munkaerő hiánya szükséges, a bolgárok európai tanítómesterei lettek. A rózsaszőlő kivétel a luxuszükséglet arányában emelkedik és évenként már 7 millió korona jövedelmet jelent. A bolgár gazdaság növekvő kiviteli feleslege az ország vételési és fogyasztóképességét nagymérvben elősegíti. Az állattenyésztés már nem fejlődhetett oly kedvezően, mint a földművelés. Ennek fellendítését a megfelelő piac hiánya akadályozta. A monarohia volt az egyedüli, ahol a bolgár állattenyésztés piacra talált, azonban mi a határainkat szírtuk. A tengeri ut élfőállat szállítására nem alkalmas.

Számbajöhet tehát még Török- és Görögország, amelyek azonban nem igen vásárlóképesek. A szárnyasállatok kivitelére nézve ugyan határaink nyitva maradtak, de eddig a szarvasutak akadékoskodtak a továbbvitásnál. Egész vagonrakományokat tartottak vissza, míg az életmet és italt nélkülöző állatok végre elpusztultak. A tojáskivitel, amelynek orosz-lánrésze Németország felé irányult, évenkénti 13 millió frankot ért el. Bulgária gazdagsága erdőkben szinte kimeríthetetlen.

Az ipar, amelynek telepei 1912-ben 87 millió frank értéket képviseltek, még kezdő stádiumban van és az ország fogyasztásával nem tud lépést tartani.

A Bulgáriába való ipari export terén eddig a monarchia áll az első helyen. Az 1886-ban elért kivitel 17 milliónyi értéke mostanáig 48 millióra emelkedett. A német kivitel ugyanilyen időtartam alatt 2 millióról 39 millióra szokott fel. Míg a monarchia Bulgáriába való kiviteli kereskedelme tehát megáromszorozódott, addig Németországé, a huszaszorosára emelkedett. Még feltűnőbb Bulgária kiviteli kereskedelmének fejlődése. El szorgalmas, józan népességű állam exportja 1886. óta a monarchia 2%, millióról 20-ra, Németországba pedig 90.000 frankról 22 millióra gyarapodott.

A Bulgáriába való német kivitel még nem is éri el az Uruguayba való export mértékét, míg a monarchia hetszer többet szállít Bulgáriának, mint a mennyi a Kínába való kivitel. Ez az arány bizonyítja Magyarországot és Ausztriát bolgár kivitelének fontoságát, amely egyebet nem pótolható.

Bulgária pénzügyi helyzete a Balkán államok között a legkevésbé rossz. Ez főleg annak köszönhető, hogy a pénzügyi élet nagyrészt még a törökök idejéből származó élelkek és egyes spanyol bankok kezében van.

A bolgár nép demokratikus hajlamokkal bír. Az egész nemzeti élet a szabadban, az országban. Adok és más kintások, elleninté-

a mostani kivételes helyzetből, csak a törvényhozás által engedélyezhetők. Hogyha a korona hatalma még is nehezebben jut kifejezésre, az csak a pártok nem mindig kedvező politikájának ellensúlyozására szolgál. Hogy Ferdinánd király államevei a helyes uton jártak, az csak most lát ki teljes nagyságában, mikor országa a Balkánon az őt legjobban megillető pozícióhoz jutott.

Gól — roham közben.

(Futball a harctéren. — „The whole of Krupps.“)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 20.

A sportok lelkes bajnokai még a harctéren sem tagadják meg magukat. Haditudósítók feljegyzik, hogy kint a fronton azok a sportemberok, akik véletlenül ép „rezervában“ vannak, ép oly hiven és szorgalmasan üzik szokott testedző játékaikat, mint otthon. De hogy katonák még akkor is a sportra gondoljanak, amikor a vésses rohamra hívó kürtjelek felhangzanak, arról a *Winnipeg Free Press* című amerikai lap ad hírt először. Az amerikai lap haditudósítójának a Loos mellett véres ütközet egyik angol sebesültje mondta el a történetet, amely kitűnő jellemzője az angol katonáknak.

— Tizenkilenc nap óta dörögtek már az ágyuk szakadatlanul, — beszél az angol katoná. — Az eserdben szájról-szájra járó mondás szerint: valóságos isten-csodája volt, hogy a repülő gránátok már a levegőben össze nem zúzták egymást, olyan sűrűen hullottak.

Egy csapat emberünknek, a polgári életben valamennyi hivatásos futballista, az az eredeti, de nem kevésbé veszélyes öltete témadt, hogy ha megindul a roham, a nagy futball-labdát is magukkal viszik a fedezékekől. A parancsnok, amint ezt megtudta, visszavette velük a labdát. De hát a *London Irish Football Club* öreg tagjai nem voltak hajlandók lemondani életüknek erről a legnagyobb játékról, mely sokuknak épen a leguolsó is volt és csakugyan, mielőtt még Beresford őrnagy jelt adott volna az általános rohamra, az ördögös bőrtabda megint csak előkerült.

— Hirtelen felhangzott a roham-jel. Az egész sor, mint egy ember ugrott fel, egyesek imával az ajkukon, mások sűrűn velve a keresztet. A mi futballistáink eldobták a labdát a rohantak utána épen olyan hidegvérrel, mintha csak a játékosként volna, egyiktől a másikhoz kergetve azt, ambar e közben a golyók és shrapnellek olyan sűrűn hullottak, akárcsak a jégeső. Aztán csakugyan berugták a nagy bőrtabdát az ellenség — a németek — lövészárkába a vadul kiáltottak:

— Gól! Gól!

Pedig épen csak az imént küldötte néhányukat a másvilágra a közéjük lessapott gránát...

Ezzel aztán be is fejeződött e helyütt a futball-labda háborús szereplése. Gólt rugtak a németek felé és nem is gondoltak arra, hogy a németek a labdával együtt az egész támadást — vissza is rugatják. Az angol katonai folytatásul előadta azt is, hogy miérett nyomultak előre és hogyan szorítottak ki a németeket a lövészárkákból.

— Mikor óriás füstfelhőben — így szól az angol sebesült előadása — elértük a német

lövészárkát, egy szempillantás alatt átrohantunk a mellvéden és megkezdődött az igazi „munka.“ Valami örület-fele vesz rajtad erőt, mikor bajonettteddel szursz és hallod a szegény ördög jajszavát, amely aztán, mikor az acél keresztülhatol rajta, hirtelen elhal, s te tudod, hogy ő már — elpályázott. A szerencsétlenek nem tanusítottak valami nagy kitartást (ne feledjük: ezt angol mondja a németről!) — a legtöbbben visszavonultak a lövészárkok második vonására, mikor az első sor elfoglalását megkezdettük.

Nem minden komikum nélküli az angol katonának az az öntelt kijelentése, hogy a németek akkor, „mikor a hideg acélra került a sor, amely előtt ők nem tudnak megállni, el-tutottak, mint a nyulak (they ran like hares).“ A világháború eddigi folyásából sem kétségtelen többé, hogy melyik fél tüntette ki magát ebben a nyul-módjára való szaladásban: a német-e, vagy az angol és dicső szövetségesei. Majd így folytatja az angol Háy János: „Valósággal elseperjük (!) a 28-ik sziléziai regiment jobb szárnyát, de borzasztó is volt szakadatlanul küzdeni, a sebesültek jajgatásai közt, amelyek mindenfelől egyre jobban hangszottak. A csata most rettenetessé vált. Ugy látszott, mintha az összes Kruppsok (the whole of Krupps) egyszerre mind reánk zúdultak volna. Alig tudtunk állni a fáradságtól; már napok óta folytonosan munkában voltunk, de mi azért csak harcoltunk tovább — csaknem vakon.“ Azt azonban a dicsőkedő angol katonánk is kénytelen elismerni, hogy ha ez alkalommal lehetett is szó valamelyes részleges és muló győzelmeiről a németekkel szemben, drágán fizették meg ezt a diadalt. Ki is jelenti, hogy az ütközet utolsó órái intőzatosak voltak a küzdelemük hathatós védelme alatt új csapatoknak kellett jönni a felmentésükre (our rescue), noha az imént még azt mondotta, hogy a németek az angol szuronyok hideg acélja elől úgy tutottak, mint a nyulak. — Jöttek a hordágy-szállítók a sebesültek elvitelére a ők, — az angolok — mikor már biztonságban érezték magukat hátsó lövészárkaikban, eltehték a London Irish Football Club tagjait.

LEGÚJABB!

Erkezett reggel 3 órakor.

Milanó. A Secolónak jelentik Athénből: E hó 18-án egy királyi dekretum jelent meg, amely Felső-Epiruszt anektálta, a görög főnátóságot és a törvényszék hatáskörét területére kiterjesztette.

London. A felsőházban Ginnel lord felvetette azt a kérdést, vajjon a különbéke kizárását kikötő szerződés átmeneti-e, vagy állandó jellegű. Grey kijelentette, hogy a választ nem tartja időszerűnek.

Gent. Párisból jelentik: Ribot a pénzügyi bizottság ülésen bejelentette, hogy Belgiumnak, Szerbiának és Montenegrónak Franciaország negy millió ardnal többet kölcsönzött.

Zürich. Az angol hajók Szmirnánál a görög akta W. úját rommá loptak.

Az aradi fronton.

— Ket érdekes felmentési eset. —

Az Aradi Közlöny tudósítói.

Arad, március 20.

A honvédelmi minisztérium tudvalevőleg felmenti a polgári foglalkozásukban nélkülözhetetlen egyéneket. Alább két érdekes felmentési esetet ismertetünk. Mindkettőnek aradi emberek a szereplői, még pedig peches aradi emberek.

N. J. aradi ismert urat még a mult esztendőben besorozták. Mivel a magyar ifjak rendkívüli ambíciót mutatnak a tüzérségi tudomány iránt, N. ur is elhatározta, hogy tüzér lesz. Igem ám, csak hogy őt a harminchármasokhoz osztották be. Na, ezen könnyű segíteni, — gondolta a leleményes ifju és a bevonulás napját megelőzően jelentkezett. Tudni kell, hogy aki a bevonulás napját megelőző napok egyikén jelentkeznek, azt önkéntes jelentkezésnek tekintik és annak csapatválasztási joga van. Az ilyen újonc akár a testőrséghez is kérheti a beosztását. N. ur nem akart testőr lenni, hanem a tüzérséghez kíváncsított. Teljesült a vágya: felvették a tüzérséghez.

A jelentkezése előtt való hetekben az apja a katonai szolgálattól való felmentését kérte azon a címen, hogy a többi fiai már hadba vonultak és nincs, aki az itthonmaradt javakat gondozza. Mivel a felmentési kérelmet a bevonulásig nem intézték el, természetesen be kellett vonulnia és mint önkéntes jelentkezőt a tüzérséghez osztották be.

A kiképzés negy hónapig tartott, de ez a négy hónap olyan hosszú volt, hogy N. szentül azt hitte: mire őt kiképezik, talán már vége is lesz a háborúnak. Azonban az entente nem tette meg neki azt a szívességet, hogy bekét kössön, még mielőtt teljesen ki nincs terelve. Amikor kiképezve hazajött Temesvárról, örömhír fogadta:

— Megjött a felmentés!

Nem szereti ugyan a pezsgőt, de ezen a rapon N. ur becsipett. Az öröm azonban nem sokáig tartott. A hadügyminiszter néhány hét múlva arról értesítette a nagyszerűen kiképzett tüzérszászlóst, hogy „mivel annak idején önként jelentkezett s mivel a hadi önkénteseket nem lehet a katonai szolgálattól mentesíteni, — tehát felmentését hatályon kívül kellett helyezni.”

A szomorúság azonban hamar elszállott.

— Egye tene, — mondta N. — az a fő, hogy legalább tüzér vagyok és ha a harctérre visznek, nem kell abban a sáros lövészárkban hemperagnem.

Ebben a boldog hitben élt 1 hónapig. Akkor hadtesparancs érkezett Aradra, amely szerint az N. korosztálybeli tüzérszászlósokat áthelyezik a gyalogsághoz. N. a napokban vonult el a háziéred gyalogsáival és most mégis az orosz front egyik lövészárkában fekszik, mint a világ legpechesebb — felmentett — tüzére.

A másik esetenk az a tanulsága, hogy nem szabad türelmetlenkedni. Különösen, ha az embert besorozták és különösen, ha a felmentési kérvénye sokáig hever a minisztériumban.

R. B. kereskedő a fehér fejű újoncok közé tartozik. Mivel szép nagy üzlete van és nincs üzletvezetője, tehát a felmentését kérte. Február 28-án kellett volna bevonulnia és még február 26-án se kapott értesítést az ügyéről, pedig már három hónapja is elmúlt, hogy benyújtotta a kérvényét.

— Fiam — mondta neki a felesége — majd meglátod kiderül, hogy elveszett a kérvényed oda lent. Utazz fel Pestre és sűrgesd meg a dolgot a minisztériumban.

— R. B. nem sokáig hagyta magát kérélni; február 27-én felutazott Budapestre és megsűrgette az ügy elintézését. Mire hazaérkezett, megjelent a miniszteri rendelet, hogy azok, akiknek felmentési ügyét nem intézték el, március 31-ig otthon maradhatnak, tehát egy hónapot nyertek.

Március 1-én pedig lejött az értesítés, hogy R. B. ügyét, amelyet megsűrgetett, elutasította a miniszter. R. B. tehát nem nyert felmentést és azonnal be kellett vonulnia, míg ha nyugodtan marad, március végéig otthon ülhett volna.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: „Mosi tündér”, operett.

Szerda: *Csillag Teréz*, a nemzeti színház művésznőjének felléptével: „A nagymama”.

Csütörtök: délután: ifjúsági és népies előadás: „A Vörös Ördögök” operett. Este: *Csillag Teréz* vendégfelléptével „Alfonz ur”.

Péntek: *Csillag Teréz* utolsó vendégfellépte: „A buborékok”.

Szombat: délután: „Onagysága ruhája”. Este: „Cigányprimás”.

* Szeftödtetés. Az aradi szintársulathoz Szendrey Mihály igazgató szerződtette *Bánházi Teréz* anyaszínésznőt a nagyváradi szintársulattól. Ugyancsak szerződtették Aradra — mint a pécsi lapok megírják — *Blidar Valéria* fiatal színésznőt, aki Pécsen a színházi szépségversenyt nyerte meg ezidén. A jövő szezonra a szervezkedés még csak most folyik a társulattól és egyelőre csak azt lehet biztosan tudni, hogy *Szász Anna* anyaszínésznő és *Kovács Mihály* karmester megválnak a társulattól ószre. *Kovács* karmester távozására határozott veszteség, mert a kitűnő zenész és dirigens az idej operett-előadásokat a sokszor kétségbeesítő rendezést felejtetve némileg kitűnővé tudta tenni.

* *Máté (Löwy) Rózsi* az Operában. Aradi művésznő lépett fel szombaton este az Operaházban. Az első fellépésről a nagyobb budapesti lapok így számolnak be:

A *Parasztbecsület* ma esti előadásán jelent meg először az Opera színpadán *Máté Rózsi*. *Lola* szerepét énekelte. Az igen szép megjelenésű művésznő, a mennyire már ezt rövid énekszólamból megítélhettük, finoman, izlésessel, muzikálisan használja kellemes hangját. Játéka is kifogástalan volt. (Az újság)

Lola kicsiny szerepében *Máté Rózsi*, a színház egyik ifju ösztöndíjas tagja mutatkozott be rokonszenvesen, ez a produkció azonban nem alkalmas arra, hogy tudásáról és képességeiről véleményt mondassunk. (Világ)

A színház ma este kiegészítette játékrandjét a *Parasztbecsület*-tel. *Lola* szerepében új tag mutatkozott be: *Máté Rózsi*. Kellemes színpadi jelenség, hangja kivált az alsó- és középfekvésben melegen cseng. Játéka is kifejező és ügyes. De végleges véleményt kvalitásairól csak akkor mondhatunk, ha nagyobb szerepben halljuk. (Budapesti Hírlap)

A szombati „*Parasztbecsület*” előadásban *Lola* szerepét *Máté Rózsi*, a színház ösztöndíjas tagja személyesítette, akinek ez volt első színpadi kísérlete. Az ifju énekesnő Bécsben Greiff mesternél tanult. *Lola* kis áriájából nem lehet képességeiről teljes véleményt alkotni. Meglepően szép színpadi jelenség, aki felette érdekelt bennünket és kíváncsian várjuk, ami

kor tehetségének megfelelő feladatban talán teljesebb képét nyújthatja és megmutatja, hogy kellemes hangja milyen fokra van fejleszve, hogy színpadi készsége kellően szolgálja-e azt a rokonszenves látványt, melyet megjelenése kelt. (Pesti Napló)

* A színház hírei. *Csillag Teréz* vendég-szeraplása. A nemzeti színháznak a kitűnő művésznője, hosszú idő után szerdán kezd meg három estére tervezett vendégszerelését *Csiky Gergely* „A nagymama” című vígjátékban, szinte fölösleges, hogy *Csillag Teréz* páratlan művészetét e helyen kiemeljük, hiszen nincs színházba járó ember, aki ne tudná, hogy milyen hatalmas oszlopa *Csillag Teréz* a budapesti nemzeti színháznak, aki minden megjelenésével derűt, hangulatot visz a színpadra, ez a nagy művésznő *A nagymama* kívül csütörtökön este *Az Alfonz ur és pénteken A buborékok*-ban lép fel vendégként, mellette a társulat elsőrendű tagjai játszó a többi szerepeket. — Ifjúsági és népies előadás tekintettel a szombati ünnepre, amikor rendes délutáni előadást tart a társulat, legközelebbi kivételesen csütörtökön t. hó 23-án d. u. 3 es félórakor lesz megtartva az ifjúsági és népies előadás, mely alkalommal *A vörös ördögök* háborús énekes daljáték kerül előadásra, az egész személyzet közreműködésével. Szombati két előadás. Tekintettel a szombati ünnepre a társulat két előadást tart, d. u. 3 es félórakor az *Onagysága ruhája* énekes játék van műsoron a vezető szerepekben *Horváth Mici* és *Gyözövel*. Este 7 és félórakor *A cigányprimás* kitűnő operettet eleveníti fel a társulat, a fő női szerepekben *Z. Varadi Margit* és *Horváth Mici*vel. Az összes előadásokhoz jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál.

* *Asta Nielsen*-premiér az Apollóban. (Orók éjszaka és Bernátok nyaralni mennek.) Ma ismét ünnepi estje volt az Apolló-színháznak. Ázzá avatta a bemutatott művészt a gazdagon összeállított új műsor, amelynek fénypontjában a kinematográfia művészetének legragyogóbb alakja: *Asta Nielsen* áll. A legmelyebb, a legragikusabb érzésekre épített drámában (Orók éjszaka) láttuk viszont *Asta Nielsen*et, aki mozdulatainak szinte ideges finomságával játszotta meg a vak modellt, a kiből kibéred a szerelem a művész iránt s mert úgy érzi, hogy őt is szeretik, boldog a goldogtalanságában. Alig szokik be egy eltévedt napsugar az orók éjszakába, ismét solet-séges borul a vak leány lelkere: csalódik. Többé nem ereje megküzdenni a sorssal: öngyilkos lesz. *Asta Nielsen* játékával magával ragadta a közönséget, amely nem tudott felszabadulni a drama mely hatása alól. Az új műsornak van egy bonózat-szágere is, a „Bernátok nyaralni mennek”. *Hentai Jenő* finom szatirával megirt ipótvárosi tragikomédiához hasonló ez a pompás s végtelennül szellemes bonózat, a melynek egyik főszerpében a népszerű *Müller Anna* kacagó alakítását élvezzük. A ma este ragyogó sikerrel bemutatott új műsori kezdés volt meg az Apolló-színház.

* A „Színházi Elet” *Incze Sándor* népszerű hetilapja „Harmadik” számot adott a heten. Pompás műszíniak keretében számol be a V. g-színház szenzációs sikeru darabjáról. Egy száma ára 30 mter. Előfizetési ár 1/4 évre 3 kor., 1/2 évre 5.50 kor., Egész évre 10 kor. Kiadóváltal: Budapest, Erzsébet-körút 22.

* Kiváló újdonságok *Kerpel kölcsönkönyvtarában és zeneműkölcsonzójében*. 189

VÁROS ÉS MEGYE

A város zsirrekvirálási jogot kér. Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután tartott rendkívüli közgyűlésében elhatározta, hogy sűrgős feliratot intéz a belügyminiszterhez és az aráragításról kiadott rendelet 15. és 18-ik szakaszában biztosított rekvirálási jogot kéri a tanács, illetve a rendőrhatalóság részére, hogy az Aradon található zsirt összeírhasssa, feltárhasssa és esetleg rekvirálhasssa.

Romániát leszerelésre szelította az entente.

(Crainiceanu tábornok dija. — Bulgária beveti az elfoglalt területeket.)
— Távirati tudósítás. —

Bukarest, március 20.

A Konstantinápolyban megjelenő „La defense” című lapban Románia magatartásával foglalkozva, Mehmed Zedhi arra a megállapításra jutott, hogy Románia a legrövidebb idő alatt a központi hatalmak oldalán beavatkozik a háborúba.

A cikk szerzője azután reprodukálja a Szófiában megjelenő Balkanska Posta című lap azon információját, hogy a négyesszövetség felszólította Romániát, hogy szereljen le, miután az entente nincs bizalommal iránta, bár ennek dacára elhalmozza millióival.

Mehmed Zedhi azután kifejti, hogy a négyesszövetség koránt sem lesz képes Romániával ugyanolyan játékot tizni, mint Görögországgal, mert Románia ennél sokkal erősebb és minden kísérletet, amely a szuverenitása megsértésére irányulna, erélyesen utasítana vissza.

A török publicista azután dicséri a román népet, amelyet hidegen hagy a megfizetett provokátorok, mint Filipescu és Take Jonescu, valamint a lepénzelt sajtó újságírói és kijelenti, hogy Románia már földrajzi helyzeténél fogva csak a központi hatalmak oldalán avatkozhat a háborúba.

Mindezen okokra hivatkozva, Mehmed Zedhi azt hiszi, hogy a négyesszövetség beteljesülő kísérletei Romániára semmitéle hatást sem fognak gyakorolni és a román kormány nem fogja új hibával tetőzni az elsőt, amelyet akkor követett el, amikor elhunyt nagy királya tanácsára nem halgatva, eldobta magától az uralkodó pozíciót a Balkánon. Románia tehát — végzi a török cikkíró — nem fog olyan kalandba bocsátkozni, amely őt Szerbia és Montenegró sorsára juttathatja.

A tábornok jutalomdija.

Bukarest. Az Universul című román lap újabbán ugyszólván egészen kisajátította magának a vezető szerepet az irányban, hogyan kell a román közvéleményt a központi hatalmak ellen telizgatni. A lap igazgatója Crainiceanu nyugalmazott tábornok, tegnap egy rövid cikk keretében díjat tiz ki azon román író részére, aki „a legbehatóbban és igazoltabban” írja meg a románok szenvedéseit az „idegen rabszolgaságban.”

A Bukarester Tageblatt gunyosan jegyzi meg e hír közlése kapcsán, hogy Crainiceanu megtakarította volna magának az olyan savanyu izü kis pénzét, amelyet a tenti célra áldoz, ha egyszerűen újra leközölte volna munkatársának, Jorga tanárnak nemrég megjelent cikkét a besszarábiai románok helyzetéről.

Módosított kivételes intézkedések.

Bukarest. A kormány a kamara tegnap délutáni ülésén beterveztette a jelenleg érvényben levő rendkívüli intézkedésekről szelő törvény néhány szakaszának módosítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Szöknek az idegen alattvalók a sorozás elől.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: Azon idegen alattvalók elutazása miatt, akik nem akarnak a román hadseregben szolizálni, százsámra található bérbeadó ház, amely közül nagyon sok fog üresen maradni.

Román-német cserezállítás.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: Az a német küldöttség, amelyik Berlinben járt, hogy a Németország és Románia között kiegyezendő 150 millió értékű árut illetőleg meg egyezést létesítsen, visszaérkezett Bukarestbe. A küldöttség által hozott válasz csakis fele részben kielégítő. Jóllehet, hogy Románia adott Németországnak terményt és pet oleumot számtalant. Németország megtagadta az általunk kért vasnak és más fémnek szállítását. Megtagadta továbbá Németország a gyapotot és a kézműru nagy részét, amelyre Romániának szüksége van. Nagy nehezen egyeztek csak bele abba, hogy szállításnak Romániának varró gémeit, gyógyszerket és egy német vegyészeti terméket.

Vizsgál egy határcsúcs ügyében.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: Giurgiuu jelentés szerint Radoff bukaresti bolgár követ és Randa Mikea ezredes, a bukaresti osztrák-magyar követség katonai attaséja tegnap reggel vonaton Giurgiuuba érkeztek, a honnan Ramalanon át Ruszesukba utaztak. Déli 12 órakor egy bolgár csónakba szálltak a ruszesuki helyőrség parancsnokával és elutaztak Rahovára, hogy vizsgálatot tarissanak azon incidens dolgában, amely néhány nappal ezelőtt történt a román és bolgár határvégek között Flaminia őrség közelében.

A bizottság a vizsgálat után visszatért Ruszesukba.

Francia diplomaták kalandjai.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentése alapján a külföldi sajtót is bejárta az a hír, hogy Trandafirescu, a párisi román követség első titkárát, aki mint diplomáciai kurir érkezett Párisból, a hatóságok Brassóban letartóztatták és több mint tíz napig őrizet alatt tartották.

Ezen hírt most maga a román kormány lapja cáfolja meg a következő nyilatkozattal:

— Trandafirescu egy pillanatig sem volt letartóztatva Brassóban, hanem az új határátkelelési rendelet alapján, amelyből a letartóztatás híre keletkezett, diplomáciai aktáival együtt a zászában megtelelő napig Brassóban vesztégeini volt kénytelen.

Minden földet bevetnek a bolgárok.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A bolgár adminisztratív hatóságok értesítése szerint a bolgárok által újonnan okkupált területeket tavaszi maggal bevetették.

Harc téren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazititri érkező hír. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Rendkívüli államsegélyt kap a kulturpalota.

(Az országos főfelügyelőség terve. — Első helyen fejlesztik az aradi gyűjteményeket.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 20.

Az aradi kulturpalotában most meg végbe a hivatalátvétel munkája: Fényes Dezső, az intézet új igazgatója a városi tanács és számvevőség kiküldötzteinek segédkezésével veszi át a leltárak alapján a kulturpalota gyűjteményeit. A milliós kulturintézményre nemcsak Arad városának van gondja, hanem külön jóakarattal és szeretettel foglalkozik az aradi kulturpalota életével, fejlesztésével a felügyeletre hivatott Országos Főfelügyelőség is.

Mihalk József, a muzeumok és könyvtárak országos felügyelőségének előadója minden részletről kiterjedő reformtervezetet dolgozott ki, hogy precíz és programszerűvé tegye azt a munkát, amelyet a felügyelőség a gondjaira bízott nyolcvannyalé intézet fejlesztése tekintetében végez. Ezenként száztízezer koronánál nagyobb összeget fordít a főfelügyelőség kulturintézmények segélyezésére és Arad számára nem érdektelen annak a tudása, hogy a reformtervezet szerint első helyen szerepet mindig épen az aradi kulturpalota gyűjteményeinek fejlesztése.

A nyolcvannyalé intézetben levő könyvtárakat a főfelügyelőség és a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa közösen óhajtják közművelődési könyvtárakká kifejlesztetni. A könyvtárak fejlesztése a könyvtárak tanácsának javadalmazását terhelné, de beleszaporítónék ebben a főfelügyelőség támogatása is. Huszonnégy ilyen könyvtár közül első helyen az aradi közművelődési ház könyvtárát kívánja kifejlesztetni a reformtervezet, amely külön meg is említi, hogy hat könyvtárát, ezek között első sorban az aradi, az országos főfelügyelőség is részesítendő évenként, vagy időközönként könyvtári államsegélyben.

Ugyancsak első helyen foglalkozik a reformtervezet a muzeális gyűjtemények fejlesztése tekintetében Aradnál. Négy kategóriába osztja az intézeteket és az első kategóriába azokat az intézeteket veszi fel — legelső helyen Aradot — amelyeket az állam anyagilag és erkölcsileg a lehető legmesszebb mértékben támogatásban részesítendő. Ezeket az intézeteket egy-egy országrészeknek, vagy vidékeknek tágasabb körre kiterjedő kulturális központjait szolgáló teljes, vagyis könyvtárral, régészeti, néprajzi, természetrajzi és képzőművészeti gyűjteménycsoportokkal bíró muzeumokká kellene kifejlesztetni és gyűjtési területüket földrajzilag meghatározni.

Az 1915—16. költségvetési évre már az említett reformtervezet szerint hozta javaslatba a főfelügyelőség a nyolcvannyalé intézet segélyezését. Ezek szerint az aradi közművelődési ház gyűjteményeinek gyarapítására négyezer koronát hoz javaslatba, de ezenkívül még tízezer koronát utasít ki a 150.000 korona építkezési megőly üzedik részlekezant. Ebben az összegben természetesen nem szerepel az az összeg, amelyet a reformtervezet szerint a Muzeumok és Könyvtárak tanácsa az aradi kulturpalota könyvtárának fejlesztésére.

Vádlottak padján az orosz hadügyminiszter.

(Vizsgálat Szuchomlinov ellen. — Bűnbak a vereségért.)

Távirati tudósítás.

Kopenhága, március 20.

A pétervári parlamenti vizsgálóbizottság tudvalevőleg vád alá helyezte Szuchomlinov volt orosz hadügyminisztert. Ez a tény, amely érhető igazságot keltett Oroszországban, annyit jelent, hogy a büntető igazságszolgáltatás keze máris u'ólerte azt a férfit, aki egyike volt a világháború előidézőinek. Az orosz társadalom a cárhoz közel álló körökkel együtt 1914. július 29-éig meg volt győződve arról, hogy a háború elkerülhető. Az a fejtelenség, amellyel a neuheimi, hamburgi és kissigeni orosz fűrdővendégek elhagyták Németországot, valamint az, hogy oly kitűnően informált emberek, mint Witte gróf és Brusilov főparancsnok, mitsem tudtak a készülő nagy vészedelemről, nyilvánvalóan bizonyítják, hogy az orosz vezető körök is számoltak a szerencsés fordulat lehetőségével.

Szuchomlinov, aki vezető állásában döntő szóval bírt a béke vagy a háború tekintetében, minden erejével azon volt, hogy törésre kerüljön a sor. Sietve véleményt adott a kabinettnek és a cárnak, mely szerint az orosz hadsereg bármely pillanatban haroraképes, kitűnően fel van szerelve és a háború egyáltalában nem kockázatos dolog Oroszországra nézve. Szasszonov és a cár ennek a véleménynek alapján határozták el magukat a háborúra. Szuchomlinov azonban nem mondott igazat, mert a tények nem feleltek meg a valóságnak. Az orosz hadsereg nem volt annyira felkészülve, hogy rövid időn belül eldönthette volna a nagy küzdelem sorsát.

Szuchomlinov, aki most a vádlottak padjára került, törvényellenes manipulációért fog büntetést kapni, de ez a büntetés tulajdonképpen a háború egyik okozóját sújtja. Nem menteségeül, de a teljes valóság érdekében meg kell állapítani még, hogy a bukott miniszter tulajdonképpen eszköz volt Nikolajevics Miklos nagyherceg kezében, aki Szuchomlinovot segítette pályáján és akinek a miniszter rezben karrierjét is köszönhette.

Vatószerű, hogy a Szuchomlinov ellen megindított vizsgálat a haladópartiak követelésére történt, de nem lehetetlen, hogy Rodzianko, a fölötté betolyasos дума-elnök rendezte így a dolgot. A дума elismeri, hogy Szuchomlinov a hadsereg kebelében igen kitűnő újítást vezetett be és a katonák felszerelése a háború kitorvése előtt előrangú volt. Mégis bűnösnek tartják őt, mert haroraképes hadsereget tudott teremteni, de a legfontosabból, a municióról nem gondoskodott. Ennekfolyán nem elégednek meg azokkal, hogy Szuchomlinov az elmúlt év őszén Szegejovilov igazságügyminiszterrel lemondott és megvált hivataláról. A дума azt óhajtja, hogy a minisztert büntessék is meg a mulasztásaiért és ennek a követelésnek Stürmer miniszterelnök nem állhatott többé útjában.

Hogy a vizsgálat eredményes lesz-e és Szuchomlinovot tényleg megbüntetik, azt még nem tudni. Annyi bizonyos, hogy hatalmas és betolyasos kezek védik azt a termet, aki nagyon is sok kellemetlen dolgot tudna elbeszélni, ha végleg elrejtették. Jól tudjuk, hogy Alexejev admirális, akit a legtöbb mulasztás termet az orosz-japan háborúból kifolyólag, nem itélik el, hanem 100,000 rubel évi kegydíjat sza-

vaztak meg neki. Talán Szuchomlinov is újabb kitüntetést kap, mert hiszen ez nem lehetetlen a cár országában. Annyi bizonyos azonban, hogy legalább a nyilvánosság előtt sokat fog szenvedni a vizsgálat során a különben rendkívül hiu államférti.

Olcsó tüzfát kapnak a hadbavonultak családjai.

(Ötszáz vagon fát vásárolt a törvényhatóság.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 20

Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután Varyassy Lajos polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen, habár nem is olyan mértékben, mint azt örömezt láttuk volna, de a változott körülményekhez képest is, igen elismerésre méltó szociális cselekedetre határozta el magát. A város lakosságának leginkább rászoruló rétegének, a hadbavonultak családtagjainak tüzfátjáról gondoskodott. Az itthon maradottak közül különösen a líksz fizetésük is sok reménnyel néztek a tanácsnak nagyszabású akciója elé, de sajnos, azoknak kell igazat adni, akik a fátételre beérkezett ajánlatokról azt jegyezték meg, hogy az árak messze mögötte maradnak annak a nemes intenciónak, amely a kormányt vezette, amikor a kedvezmények egész társaságát biztosította azok részére, akik a város közönségét normális áru fához juttatják. Hogy mennyire igaz ez, semmi sem bizonyítja jobban, minthogy a takereskedők szaklapja maga is azt mondja, hogy egy vagon fát a mai abnormális viszonyok közt sem kerülhet többé mint 350—360 koronába. Ez a szaklap természetesen Németországban jelenik meg.

De bizonyosságot adott egy aradm-gyei cég is arról, hogy a kormány kezeltetését nobilitással illik honorálni. Seidner Bernát és fia cég értesítve arról, hogy a tanács — mint az Aradi Közlöny megírta — az ő ajánlatukat hajlandó lenne megfontolás tárgyává tenni, ha az ajánlati árat mérsékelnék, a legnagyobb előzékenységgel sietett eme kívánságnak eleget tenni. A cég ma reggel egy pótajánlatot küldött be, amelyben kijelenti, hogy hajlandó a felkínált ötszáz vagon fát a város részére szállítani és pedig az eredeti négyszáz korona helyett háromszáz koronáért vagonját a soborsni állomáson, vagy háromszázharmincöt koronáért az aradi állomáson átadva. A többi feltételt változtatlan fenntartását kérte a cég.

A tanács ma délelőtt ülést tartott és úgy találta, hogy az az ajánlat a legmelegebb pártolásra érdemes és a maga részéről azt elfogadva a törvényhatóságnak az ötszáz vagon fát megvételre ajánlotta. A közgyűlés örömmel halgatta Lócs Rados helyettes polgármester előadását, aki azt javasolta, hogy a fát vegye meg a város, abból első sorban a városi épületek fűtésére, a városi tisztviselők szükségletére szokásos mennyiséget magának tartsa meg. Másodsorban a hadbavonultak családjai láthatók el a fából, ezután pedig jótékony célu intézetek kapnak és végül a nagyközönség, de senki sem egy vagonnál többet.

A város a fát a saját telepeire fuvaroztatja, ott őszelíti és arasztja. Szathmáry János indítványára, kikötötte a közgyűlés, hogy a cég a hatalmas vagásu fát csak június elejétől kezdve szállíthatja.

A város saját és a tisztviselők szükségletére legfeljebb 250 vagon fát szokott

multban vásárolni. Min' hogy most a legtöbb helyen szénrel fűtet a város, a közönségnek sokkal több jut, mint 250 vagon. Tehát az elosztás kérdésével a törvényhatóságnak behatóbban kellene foglalkoznia és a legszigoribban meg kellene jelölnie azokat a népkategóriákat, amelyeknek joguk van az olcsó fára. Nem mondunk újat, ha azt állítjuk, hogy a szegény ember, aki nem tud egyszerre egy vagon fát vásárolni, az sokkal tehetetlenebb és ügyetlenebb, mint az, aki 338 koronával a zsebében megy fel a városbázára. Az nem lehet célja a városnak, hogy 250 olyan emberen segítsen, akivel nem történik még szerencsétlenség akkor sem, ha 400 koronát kell adnia egy vagon fájért. Van a városnak a most vásárolt mennyiségen kívül még 140—150 vagon tüzfája, amelyet a Potocky-uradalomtól vásárolt és amely még nincs leszállítva. Tehát összesen körülbelül 400—450 vagon tüzelő anyag felett rendelkezik a város, amelyel nagy jótéteményt gyakorolhat, ha valóban az élet szükségleteinek, szociális igazságnak megfelelően és szociális érzékkel osztják szét és adják el.

Marosba ugrott egy aradi urinő.

(Az ideges asszony öngyilkossága.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 20

Ma délelőtt, valamivel tíz óra előtt megjelent a rendőrségen egy Rácz József nevű zenész. Női felöltőt hozott magával és az ügyeletes rendőrtiszt előtt elmondotta, hogy a Marosparton sétált, mikor a Ferenc József-térre ért. Itt közvetlen a folyó mellett találta az egyszerű prémes felöltőt, melyre egy kis fehér cédula volt feltűzve. A kis papírlapra a következő sorok voltak felírva:

— A kabát tulajdonosa Klimberger Miksáné, Klimberger Miksa törvényszéki hivatalnok nejéé, aki magát a habokba temette.

Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel és pár perc múlva az ügyeletes tisztet kereste Klimberger Miksa is, aki előadta, hogy kis leánya, akivel reggel nyolc órakor együtt ment fel a törvényházra, Kiss Ernő-utca 4. szám alatti lakásukról levelet kapott. A levelet felesége írta és abban bejelenti, hogy nem bírja tovább az életet és öngyilkos lesz. Klimberger megkérte Grumáz László dr. ügyeletes rendőrszpitányt, hogy valamiképpen akadályozzák meg felesége öngyilkosságát.

A kérdés azonban már elkészt. Alighogy Klimberger eltávozott a rendőrségről, telefonon jelentették a Károlyi-híd Orszobájából, hogy a híd közelében egy uriasan ölközött nő tulaját fogták ki. A rendőrségtől Grumáz László rendőrszpitány és Hecht Arnold dr. t. b. főorvos mentek ki a hullához, melyről Hecht dr. megállapította, hogy csak alig pár órája lehet a vízben, mert még a hullá megmerevése sem állott be. Grumáz dr. megállapította, hogy a hullá azonos a reggel eltűnt Klimberger Miksánéval.

A kígott hullát kiszállították az alsó temető halottas házába, ahol az esetről értesített törvényszéki hivatalnok még a délelőtt folyamán riasmert a holttestben feleségére.

Az öngyilkos asszony harminnyolc éves volt. Valószínűleg súlyos ideggyógykezelés a halálba.

Megkezdődött a tavaszi orosz offenzíva.

(Mozsaraink pusztítják az ellenséget. — Hindenburg kész a támadás visszautasítására.)

Távirati tudósítás.

Bukarest—Berlin, március 20.

Lemberg. A Gazetta Vicorna jelenté Dubnoból: Hosszas nyugalom után az oroszok az erődöknél a folyoparti erődök megjavítására heves támadást intéztek. Dacára a nagy tüzersegi előkészítésnek könnyedén vissza vertük támadásaikat, miközben mozsaraink nagy veszteséget okoztak az ellenségnek. Az oroszok számos halottat hagyva akadályaink előtt vissza vonultak. Azóta ismét teljes a nyugalom.

Pflanzler-Baltin Usciecko hőseihez.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az usciecki hídsáncnál történt hősi harcok alkalmából Pflanzler-Baltin tabornok hadseregparancsot adott ki.

— A Dnyeszter-sánc nem létezik többé — mondja a hadseregparancs. — Az oroszok teirőbantották. Hónapok óta hasztalanul akarták rohammal elfoglalni s csupán a hídsánc megsemmisítése után lephetett az első orosz katona a csapataink hősiességeit megszentelt földre. A császárdragonosok tegnap az arkaszokkal egyetemben kitartottak mindhalálg. A robbantás után het óra hosszat nyolcszoros túlerővel szemben védekeztek a hídsáncot s a romokat csupán parancsra hagyták el. A hű csapat maradványai nehéz éjjeli meneteléssel a szinte elkerülhetetlen elfogatástól menekültek az ellenség csapatai között. A Dnyeszter-sánc hadseregünknek büszke emléket kepez. Az oroszoknak tanulság arra, hogy nálunk minden talpaiatnyi földnek hatal az ára. A hetedik hadsereg nevében köszönetet mondok a hídsánc-örög parancsnokságának, tisztjeinek és legénysegenek. Pflanzler-Baltin lovassági tabornok s. k.

Számolt a német hadvezetőség az orosz offenzívával.

Berlin. A berlini lapok a következőket írják: Hadvezetőségünk az oroszok offenzívájával, mint a németek verdni offenzívájának természetes következményével, jól előre számolt és megtette megtehető előkészületeit, amelyekre bőségesen volt ideje a téli hónapokban. Így aztán az oroszok olyan frontot támadtak, amely a német erődítési művészet minden szabálya szerint épült ki. Ha szám-bavesszük, hogy az orosz támadás a hadszíntérnek arra a részére irányul, ahol Hindenburg a vezér, akkor nyugodtak lehetünk a felől, hogy az oroszok méltó fogadtatásra fognak találni. A kezdet sokat ígér.

Két millió orosz a besszarábiai fronton.

Bukarest. A Dimineaca jassyi tudósítójának jelentése szerint egy francia diplomata, aki tegnapelőtt érkezett meg Oroszországból, kijelentette, hogy miután a támadás s az utána követ-

kezett olvadás megszűnt, az oroszok most nagyobb gyorsasággal vonják össze csapatukat Besszarábiában. A francia diplomata szerint az oroszok állítólag offenzívát akarnak kezdeni s erre a célra kétmilliónál több embert vonnak össze, ami mindenestre alapos túlzás.

Inkább a németek győzzenek...

Stockholm, március 20. A belügyminisztérium tárcájának tárgyalása alkalmával Savinko képviselő megállapította, hogy a kabinet belefart a háborúba. A kormány menthetetlenül elveszettnek tartja a háborút és a vezetőemberek nem is nagyon bánkódnak emiatt. A képviselő további kijelentései így hangzanak:

— Egy tagja sincsen a kabinetnek, aki a háború győzelmes végében hinne és ezért aggódnék. Az általános jelszó így hangzik: **Inkább engedjük magunkat a németektől legyőzni, mint a belső ellenségektől!** A kormány békevágyai különböző alkalmakkor kézzel fogható alakot is öltöttek.

1915 májusában Maklakov és Scseglovitov békeajánlatokat dolgoztak ki.

A befolyásos körökben íveket köröztek a békére való felhívással.

A jobboldalon álló pártok körében egyre erősödik a háborús fáradtság.

Taube báró újabban ismételt terjedelmes emlékiratot nyújtott be a Németországgal való azonnali békekötés érdekében.

Ostromállapot a Kaukázusban.

Stockholm. A bakui lázadás következtében az egész kaukázusi alkirályság területén szigorított ostromállapot rendeltek el. A telefontársaság elzárta, a táviratokat és leveleket pedig rendkívül szigorúan cenzurázzák. Ennek következtében Péterváron teljes bizonytalanság uralkodik a kaukázusi események tekintetében.

Uj orosz követ Nikitánál.

Páris. A montanegrói udvarhoz kinevezett új orosz követ, Islavín, Nikita királynak tegnap nyújtotta át megbízólevelét Bordeauxban. A követ üdvözlő beszédében méltatta a király érdemeit, a ki aztán, hogy az ellenség megszállta birodalmát, sajtóval elhatározta, hogy a harcot folytatja a végső győzelemig.

— Bizalommal kell várunk a jövőt — mondta az új montanegrói orosz követ — és a két birodalom viszonyát még szívélyesebbé kell tenni.

A király válaszában köszönetének és barátságának adott kifejezés Franciaország vendégszeretete, továbbá szövetségese, Oroszország iránt és kijelentette, hogy bizonyos az entente ment ügynök teljes győzelmében.

Német repülők két angliai katonatábor bombáztak.

(Zeppelin-támadás az angol flotta ellen.)

Távirati tudósítás.

Amsterdam—Berlin, március 20.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenté: Tengerészeti repülőrajunk tegnap délután bombázta a down-deali és ramsgate-i katonai telepeket. Dacára a védőágyuk heves tüzelésének és az ellenséges repülők támadásának, számos igen jó találatot figyeltünk meg. Az összes repülőgépek sértetlenül visszatértek. A tengerészeti vezérkar.

Athén. Egy német léghajó bombázta a Szamosznál horgonyzó angol hajókat. A léghajó sértetlenül elrepült.

London. A Llyod-ügynökségnek jelentik: A Palembang megmentett matrózai szerint a hajót három torpedó érte. A hajó oly gyorsan süllyedt el, hogy semmit sem menthetek meg. A matrózok mind megmenekültek, s Londonba szállították őket. Egy Ybersen nevű rotterdami ember kijelentette, hogy senki sem tudhatja, vajjon torpedó, vagy akna pusztította-e el a hajót. Tengeralatti hajó periszkópját nem látták. Az első és második robbanás bekövetkezésekor a hajó még mozgásban volt, a harmadiknál azonban már teljesen mozdulatlan volt. Kazánrobbanás nem történt, amiért is szinte kizárt dolog, hogy mind a három robbanást, főleg azonban az utolsót akna okozta volna.

London. A Reuter ügynökség megcáfolja, hogy a Tubantia elsüllyedésekor angol tengeralattjáró tartózkodott volna a közelben.

Berlin. Csütörtökön este 11 óra tájban Amsterdamba érkezett a Tubantia néhány hajótöröttje. Az ujságírók megostromolták őket. Egy fiatalember, a ki a gépészetében dolgozik, így nyilatkozott:

— Epp oly kevésbé hiszem, hogy torpedó süllyesztette el a Tubantiát, mint azt, hogy aknába ütközött. Valami egészen más dolog történhetett.

A többi hajótörött is így beszélt. Mindenki a legnagyobb elismeréssel adózott a Tubantia személyzetének, a mely kiválóan bizonyult a mentési munkálatok idején. Udvariasak voltak, a nőkről gondoskodtak elsősorban. A mikor a menekültek egy része elhelyeződött a világítóhajón, megjelent egy angol tengeralattjáró, körülhajózta őket és eltűnt. A Tubantia még órák hosszat lebegett a víz felszínén. Teljesen ki volt világítva és — mint a megmenekültek beszélik — nem dőlt féloldalt.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összegük milyen célból küldötték.

H I R E K. LEGÜJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Berlin. A Berliner Tageblatt jelenti a nagy tőhadiszállásról: A franciák nem vállalták be a Morte-Homme elvesztését. Megállapítjuk, hogy az egész terület, amelyet a francia hivatalos Morte-Homme-nak nevez, vagyis a 265-ös, 295-ös magasiatokat, valamint a köztük levő területet szilárdan tartják a németek.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti a saptőrszállásról: Az uszicekoi hídsáncokat az oroszok hatodik hónapja ostromolták. Planckh ezredes legénysege a gyalogosított dragonyosok az egyes dragonyosok, ezenkívül a 6. dragonyos ezred egyik százada, ezenkívül néhány utascsapat reggel ötkor megkezdették a visszavonulást. A megérkező csapatokat a Dnyeszter mellett csapataink üdvözléssel fogadtak.

Berlin. A tengerészeti vezérkar jelenti: A flandriai partokon ma reggel három német tengeralatti és öt angol torpedórombolóból álló divízió között részünkről eredményes harc folyt. Az ellenség abbahagyta az ütközetet, miután több telitalálatot kapott. Az angol flottilla gyorsan elhagyta az ütközet színterét. A mi részünkről csak a sérülés.

Zürich. A Petit Parisienne-ben Rousset ezredes elkéseredetten írja, hogy a verduni harcokat csupán ágyuk dönthetik el. A rohamozások feleslegesek. Az emberanyag nem pótolható vég nélkül. Erősen bizik a háboruban épített új típusú, alától már Verdunnál alkalmazásban lévő francia nehéz ágyukban.

Révész Nándor halála.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 20.

A kulturának, a nevelésnek egyik derék öreg katonája ejtette ki kezéből örökre a teget. Révész Nándor, a feltörekvő, ifjúságát a magyar kereskedelem pionírjainak három évtizeden át volt nevelője, oktatója, ma délután 77 esztendőskorában lehunyta társait. Három napig volt beteg, agyvérzés érte utól, de ebben a súlyos állapotban, a halál közelében sem halványult el szellemének élessége, nem tudta beföldni humorát az elhunytának egyre nagyobbodó és sötétedő árnyéka.

Az elhunyt professzor, aki generációkat nevelt az aradi felső kereskedelmi iskolában a kereskedői pályára, kora ifjúsága óta igen értékes munkása volt a zsenye közgazdasági tudalomnak. A Horn Ede által alapított Neuer Freier Lloydnak vezetőiként hosszú ideig ő őrta és nagy feltűnést keltett a malom-ipar helyzetét kritizáló cikksorozata. Az ország közgazdasági életének purifikálásához is hozzájárult publicistikai tevékenységével, mert 1873-ban, a hírhedt Borsod-miskolci kiházasítási egyletnél meglátott visszaéléseket egy öpiratban leplezte le. Az ifjúság egyleti tevékenységnek helyes irányát megadó munkáinak olyan hataa volt, hogy a kereskedelmi miniszteriumban szaktanácskozás útján össze, a min. a biztosítási ügynek nagy hasznára volt. Révész tanár, aki hosszú ideig a Felsőre pesa biz-

tosító intézetnek a titkára volt, ezen a téren is mint elsőrendű szakember gyakran szólalt meg a közgazdasági lapok hasábjain és mindig sullyal esett a szava a mérlegbe.

Vig kedélyű, meleg szívű, kitűnő pedagógus volt, akit tanítványai szerettek és nagy tisztelettel viseltettek az ő pályájukat is mindig érdeklődéssel kísérő tanár iránt, akit sohasse kerestek fel hiába, mert mindig volt egy praktikus, jó és önzetlenségtől diktált tanácsa az élet forgatagába került tanítvány részére. Az aradi törvényszék is sokra becsülte szak tudását és évtizedekig ő volt a bíróság hites szakértője.

Halála őszinte részvétet keltett az aradi előkelő körökben, ahol mindenkinek rokonszenvét sikerült megnyernie. Elhunytát nejlén kívül Révész Mór dr. aradi ügyvéd, Révész Béla a győri waggongyár igazgatója, Révész Sándor fia, valamint leányai, menyei és vőjei, továbbá özvegy Révész Adolfné sógorúje, Révész Béla dr. a fivére gyászolják. Szerdán délután fél három órakor temetik az Erzsébet-kört 5. számú házból.

Uniformis a felmentetteknek

A nagyváradi lapokból vettük az alábbi érdekes hírt: Illetékes helyről szerzett értesülés szerint mindazok, akiket a honvédelmi kormány közérdekből bizonytalan időre fölmentett a katonai szolgálat alól, a napokban megjelenő rendelet értelmében katonai rangjuknak megfelelő egyenruhában tartoznak járni. A rendelet végrehajtása úgy történik meg, hogy az összes fölmentettek behivatnak, népfelkelő parancsnokságok alá rendeltetnek, valamennyien katonai ruhát, illetve tisztirangban levők, felszerelési atalányt kapnak, azután az egyenruha viselésének kötelezettségével beosztatnak jelenlegi alkalmaztatásuk helyére. Akik mint B) alosztályú népfelkelők találtak a népfelkelői szemléken katonai szolgálatra alkalmasnak, azok társadalmi állásuknak megfelelő tiszti rangot kapnak, rövid tiszti kiképzés után. Ezzel elejét kívánja venni a honvédelmi kormány annak a följelentés áradatnak, mely a múltban annyi hiábavaló munkát adott a honvédelmi miniszteriumnak és a katonai parancsnokságoknak.

— Schrott Katalin kitüntetése. Bécsből táviratozzák: A hivatalos lap közlése szerint a király március 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával littebeli Kiss született Schrott Katalint a katonai havi egészségügyi szolgálat körül szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül a Vörös Kereszt hadioktatómunkájának első osztályú tiszteletjelményével tüntette ki.

— A századik Zeppelin. Münchenből jelenti: A Münchner Neueste Nachrichten jelenti: El héten elkészült a századik Zeppelin. A háború kitörése óta hetvenöt Zeppelint építettek.

— Tizenkilenc éves bolgárok behívása. Budapestről jelenszik: A bolgár tőkonzulátus hírdelményt bocsátott ki, melyben felszólítja a tizenkilenc éves bolgárokat, hogy azonnal jelentkezzenek szolgálatra.

— Halálozás. Barány Dávid Nagylakon 70 éves korában elhunyt. Az elhunytan Friedmann Gyula, Molnar Dezső dr. és Fényes Karoly aradi népítész apószat gyászolják.

— Wied herceg visszatér Albánia trónjára? Bukarestből jelenti: Wied herceg neje az elmúlt napokban Bukarestben kihallgatáson fogadta az ottani albán kolónia tagjait. A hercegnő köszönetet mondott a küldöttségnek, amely Albánia első uralkodópárja iránti meleg érzelmeit tolmácsolta és kifejezte reményét Albánia boldog jövője iránt. A bukaresti lapok jelentése szerint a küldöttségben résztvevő Bangheli Pandele a bukaresti albán kolónia elnöke, továbbá Frosari Midhat volt albán miniszter azzal a benyomással távoztak a cotroceni palotából, hogy Wied herceg visszatérése Albániába, egészen bizonyosra vehető. A herceg, aki végigküzdötte a szerb hadjáratot, ezidőszent egészen közel tartózkodik Albániához. Bukarestben általános az a hit, hogy Valona kiragadása azab olaszok kezéből Albánia sorsandöntő mozzanatot fog képezni.

— Kitüntetés. A király az ellenséggel szemben tanúsított kiváló szolgálataiért Hauslich Dénes nyugalmazott alezredesnek a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, hasznos háborús szolgálataikért Uicska István alezredesnek és Bajnok Jusztinián nyugalmazott őrnagynak a solum laudist adományozta. Hauslich alezredes, aki ezelőtt a háziezredben szolgált, most a temesvári térparancsnok és előkelő, tapintatos egyéniség, aki ugy katonai, mint polgári körökben őszinte rokonszenvek örvend. Uicska alezredes a gyulai 2. honvédezdred népfelkelő parancsnoka, akit a háboru folyamán bevonult aradiak előzékeny, humanus bánásmódjért szerettek meg. Bajnok őrnagy hét évtizednek terheivel a vállán, a mozgósítás első napján jelentkezt hadiszolgálatra és nemcsak mint katoná, hanem a hadi jótékonyaság terén is ugy teljesíti feladatát, hogy a királyi elismerés mellett embertársai nagyrabecsülését érdemli meg.

— Az aradi kulturpalota igazgató változása. A Muzéumi és Könyvtári Értesítő, amely a muzéumok főfelügyelőségének és tanácsának is hivatalos lapja, így emlékezik meg március 15-én megjelent utolsó számában az aradi kulturpalota vezetésében történt változásról:

Csejthei Varjassy Arpád kir. tanácsos, Arad szab. kir. város közművelődési intézetének igazgatója, az aradi Kölcsey Egyesület elnöke, Aradvármegye nyugalmazott tanfelügyelője, a magyar közművelődésnek szentelt élete 61-ik évében 1915. december 29-én Aradon elhunyt. Aldásos élete, mely különösen Aradvármegye magyarosítása és az aradi Közművelődési Ház megteremtése és kulturális életének biztosítása körül szerzett hervadhatatlan érdemeket, kitörülhetetlen emléket hagyott mindnyájunk szívében. — A Varjassy Arpád halálával megüresedett aradi közművelődési intézet igazgatói állására Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a közművelődési intézett felügyelő-bizottságának javaslata alapján február 9-én tartott rendes havi közgyűlésén Fényes Dezső aradi lakos, nyugalmazott középiskolai tanárt hívta meg. Arad város törvényhatósági bizottságának eme határozatát, mely a közművelődési intézet anyagi és szellemi érdekeinek figyelembe vételével a választás kérdését a leghyszerencsebben oldotta meg, az országos főfelügyelőség örömmel vette tudomásul. Fényes Dezsőt, a hazai kultúra e kipro-

bált, lelkes és hivatott munkását a legbensőbbben üdvözöljük új és fontos állásában.

— Az egyszerű kettős-könyvvitel. Révész Nándor, az aradvárosi felső kereskedelmi iskola könyvvitel tanára volt. Ugy Aradon, mint az ország különböző helyein a kereskedelmi vállalatok irodáiban egész gárdája foglalt helyet azoknak, akiket Révész Nándor vezetett be az egyszerű és a kettős könyvvitel titkos labirintusába. A jelen sorok írója, egykori tanárát tisztelte a szép kort elért, meleg szívű öreg urban, tehát mint feltanu jegyezte fel az itt következő epizódot:

Gonda Pista, Gonda László színházi pénztáros, már akkoriban „komikus” fia sehogysem tudott a kettős könyvvitel tannal megbarátkozni. Révész tanár nagy türelemmel és sok jóakarattal magyarázta a nyers mérleg, valamint veszteség- és nyereség-számla mikénti elkészítését, Gonda még a napló szükségességét sem akarta megérteni.

— Hogyan lehet az, hogy ilyen egyszerű dolgot, mint a kettős könyvvitel nem tud megérteni? — mondta Révész.

Gonda azonban mindig kész volt a talpraesett váaszokkal és így felelt:

— Kérem tanár ur, ami kettős, az már nem lehet egyszerű...

Gondának igaza volt, mert a könyvviteltől tényleg csak kétszerre tudta letenni a vizsgát.

— A német újságok és a drágaság. Nürnbergből jelentik: A bajor lapkiadók országos egyesülete március 12-én Nürnbergben tartott gyűlésén egyhangulag a következő határozatot hozta: „A német újságipar a háberu kitorése óta súlyos gazdasági nyomás terhét éri. A nyersanyagok rettenetes megdrágulása egytelő, a hirdetési bevételek igen nagy visszaesése másrészt előidézte azt a helyzetet, hogy a legtöbb újság ára manapság még csak a technikai előállítás költségeit sem fedezi. Még kiáltóbban lép előtérbe ez a lehetetlen állapot a legtöbb újságnál a haditudósítások okozta tetemes kiadástartósságot következtében. Az újságoknak ez a nehéz helyzete, amely a nyílvánosság előtt többszöri közlésekből már köz tudomásu, a legutóbbi hetekben egészen rendkívüli módon súlyosbodott. A német papirgyárosok szövetsége a belügyminiszterium közvetítésével folytatott hosszú tárgyalások után a német újságkiadók képviselőinek kijelentette, hogy a viszonyok következtében kénytelen az aprius elsejétől kezdődően elhatározott szokatlanul magas áremeléshez ragaszkodni. Ez oly súlyos megterhelést jelent, amit a lapkiadók képviselőinek teljes mértékben a maguk vállára venni, tekintetbe véve azokat a nagy áldozatokat, amelyeket hazafias kötelességük tudatában már eddig is hoztak. Mindezeknél fogva kénytelenek aprius elsejétől az újságok árát és a hirdetési díjakat megteletősen fölemelni.”

— Elvesztett 5000 koronás fülbevaló. Ma reggel bejelentettek a rendőrségen, hogy szombaton este a színházban, az első emelet negyedik számú páholyban, vagy a színházról a Dobó-utóig vezető útvonalon egy fülbevaló elveszett. A lüggőn nagy kék türkisz kő volt, melyet üzenket briliáns kő vett körül. Az elvesztett fülbevaló ötezer korona értékű. A tulajdonosa Ottovay József mérnök felesége száz korona jutalmat ad a lüggő megtalálójának.

— Katonavonat katasztrófa. Budapestről jelentik: A kőbányai pályaudron egy német katonavonat egy tenervonattal összeütközött. Két német katona megsebesült.

— Hősi halál. A délvidéki jogásztársadalmat súlyos veszteség érte. Az olasz fronton hősi halált halt Fürst Dezső dr. temesvári ügyvéd, tartatékos tüzérhadnagy. Fürst dr. egy év előtt kezdte meg katonai szolgálatát és részt vett az orosz harcokban. Hősi tetteivel több alkalommal kitüntette magát. Most az iszónói új offenzíva alkalmával egy járőrrel küldték ki s utjáról többé nem tért vissza. A hatalmas hegyek között egy lavina eltemette. Fürst Dezső dr. a legkiválóbb jogászok közé tartozott és a délvidéki jogászkörökben elismert nevet szerzett magának nagy tudásával és nagyszerű szónoki képességével. A hősi halált halt ügyvéd Arad számos előkelő családjával rokonságban volt.

— Leégett takarmánytelep. Budapestről jelentik: A Hungária gőzmalom takarmánytelepén tűz ütött ki. A gyártelep leégett. A malomépületeket megmenthették. A kár egymilliónál nagyobb. Félnék, hogy a tűznek emberélet is esett áldozatul.

Budapestről jelentik éjjel két órakor: A Hungária malomban a mesterséges takarmánytelepen támadt a tűz. Este hétkor két órás erőfeszítéssel sikerült a tüzet a malomépületekről a takarmánytelepre redukálni. A kár óriási, az ok ismeretlen.

— Ongyilkos kísérlet. Orosz Dezső tizenhat éves postai kézbesítő tegnap délután, anyjának lücs-utca 23. szám alatti lakásán összeszólközött bátyjával s dühében a lakásban törni-zuzni kezdett. Az után az arra járók figyelmesek lettek a zajra s két katona bement a lakásba, hogy a mérges tiut magtérkezzék. Orosz Dezső azonban nem hagyta magát és egy éles szerszámmal megsebesítette a katonákat. Erre Orosz Dezsőt esendőrok kísérték a rendőrségre, ahol kihallgatás után szabadon eresztették. A történeteket Orosz Dezső nagyon megoánhatta, mert elkecsereedésében ma reggel marolugot ivott. A mentők a kórházba szállították.

— Alpesi mámor. (Erna Moréna kép az Urániában.) A kiváló művésznő film-sorozatának legkiválóbb képe ma kerül bemutatásra az Urániában. A nagy művésznő eddigi alakításai is abszolút értékű művészi teljesítmények voltak, de amit ebben a képből látunk tőle: az a legelőkeltebb színjátszás, melyet valaha is produkáltak. A nema vásznon ugyiátszik mégis csak az örökké vibráló természetek érvényesülnek a legjobban, azok arcajateka és mozdulatai jelenik meg leghívóbben. Erna Moréna epen ez az idegesen izgató természet nozza meg a filmnek a legnagyobb sikereket és mert a kép tárgya alkalmas ad a szenvedélyesség által felkorbácsolt indulatok jellemzésére, azért sikerült ez a film is olyan nagyon tökéletesen. — *Berky Lili és Gal Gyula* közreműködésével készült magyar műfilm „Vergődő szívek”, melyet Janovics Jenő dr. rendezett filmre. Budapesttel egyidejűleg kerül bemutatásra az Urániában.

— Száz korona jutalmat kap az, aki a szombat este a Dobó-utca és a színház közötti útvonalon, avagy a színházban elvesztett kék türkisz és prümans kővel díszített fülbevalót átadja a rendőrség bünyügyi osztályán. Miután a rendőrség nyomozást indított az elvesztett ékszer után, a megtalálójára maga érdekeben is eselekszik, ha a jutalom ellenében átadja a fülbevalót, semmily súlyos büntetésnek nézzen elébe.

— Gyermekek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyaráhazában 10 koronától 150 koronáig.

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű fehér vagy színes férfi ing darabja 7 korona, egy nyulszőr kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweis haryanya 2.50 kor., gyermek patent és órna haryanyák 1.50 kor.-tól 3 koronáig. Megérkező a gyönyörű matrós sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy nő nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer Nagy Áruhaza.

— A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsék be ezt a körülményt annál a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjeli használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja, mint részvénytársaság Mány Lajos elnöklése alatt tolyó hó 18-án tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság jelentését Leitner Zsigmond vezérigazgató terjesztette elő, mely szerint a tiszta nyereség az előző évről áthozott 138.513 korona 57 fillérrel együtt 1.950.399 korona 46 fillérrug. A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette, az előterjesztett mérleget el fogadta és a tiszta nyereség fölosztása tekintetében olyképp határozott, hogy 1.200.000 korona, azaz a részvénytőke 6 százaléka osztalékra 98.313 korona 50 fillér a tartalékalapra, 250.000 korona értékpapír ártolyamkülönbözeti tartalékalapra, 100.000 korona adótartalékalapra, 30.000 korona a tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjára és végül az alapszabályszerű jutalékok levonása után megmaradó összeg, azaz 132.184 korona 21 fillér új számlára vitessék át. A közgyűlés végül az 1915. év tolyamán elhunyt Szalacsy Lajos igazgatósági tag helyét Németh Károly udvari tanácsos, országgyűlési képviselővel töltötte be és a felügyelőbizottság tagjává pedig egy év tartamára Bichler Vilmos, Farbak István (új), Gratt János Pál, Hoványi Géza dr., Katenesker Márton, Lányi Mor, Lakky István, Laro Lippe Viktor, Reiner Mihály és Szepesi Sándor választotta meg. A szelvények 1916. aprilius elsejétől 12 koronával váltattak be.

— A szerb gazdasági kormányzat. Budapestről jelentik: A meghódított szerb területeken most kezdte meg hivatalos működését az a gazdasági szervezet, amelyet a hadvezetőség a magyar és osztrák kormányval egyetértőleg létesített, hogy a megszállott Szerbia ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági érdekeiről, ugyszintén az export és import szükségletéről gondoskodjék. Az új osztály kiterjedt adminisztrációval dolgozik és kétségkívül nagy szerepe lesz a megszállott szerb területek gazdasági értékesítésében.

Uj könyvek.

* Mucska a fronton. Rab Menátem Czi-szeszbeisz, Tojáss Dániel, Seffen-tairer S I mon, Sanyaró Vendel, Wewrewsch-gyi báró, Tomb Sziárd, Bukovay Abszenciusz, — mind reges-régi kedves ismerőseink. A Borszem Jankó hajdani szülőtteik ök és népszerűségük vete-kedik a primadonnáival. Molnár Jenő, az író és szerkesztő pallosjogánál fogva most az egész hars-nevezes mucska térséget a frontra küldte s a humor s pompás típusainak kaland-jait könyvben is kiadta. Vidámságban, eimés-ségben és kedvességben a legkedvesebb mun-kák közül való és kitűnő bizonyítás annak, hogy háborus könyvek nem kell nagyképűnek és unalmasnak lenni. Lehet jó is. Külön meg kell egyezni, hogy a nem pretenciózus könyv-ben olyan részek is vannak, amelyeknek pom-pa és zamatos magyarsága s szigorú irodalmi ítéletet is kiált. A könyv, amelyet Bér Dezső és Mühlbeck Károly rajnai tartítanak, minden könyvkereskedésben kapható, az ára 2 korona 50 fillér.

* Ganghofer novellái. Nálunk csak most lett emiegetté Ludwig Ganghofer nev-, a néme-tek különböző karakteréről írt haditudósításai révén. Radó Antal kitűnő vállalata, a Magyar Könyvtár most három szép novelláját mutatja be magyarul. A novellátat Benedek Marcell híven és gondosan fordította magverra, s A zarándok ut címmel a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adta ki; ára 60 fillér.

NEMZETI SZINHÁZ

Kedd, 1916. évi március 21-én:

B, Bérlet.

B, Bérlet.

Mozitündér.

Operette 3 felvonásban.

Közvet. kezd. 16 óraker.

Felvon. szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Jó karban levő 6—7 hektoliteres boros hordók megvételre keresetnek.

1581

Czím a kiadóban.

* Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

Ozv. Révész Nándorné, szül. Bueh-waider Róza úgy a maga, mint gyer-mekel: dr. Révész Mór, Révész Samuel és neje szül. Friedmann Erzsike, Kis Mártonné szül. Révész Eszti és férje Kis Márton, Révész Béla és neje szül. György Mariska és Révész Ilona, vala-mint az egész rokonság nevében mély fájdalommal jelentik, hogy szeretett férje

Révész Nándor

a „Fonák” pesti biztostó intézet nyug. titkára és az Aradvárosi felső keresk. iskola volt tanára rövid szenvedés után a hó 20-án életének 77-ik évében és legboldogabb házasságá-nak 58-ik évében jobblétre szenderült.

A drága halottat folyó hó 22-én szer-dán délután 2^{1/2} óraker fogjuk a gyász-hásból Erzsébet királyné-körut 5. sz. alól az aradi ízr. temetőbe örök nyugalomra kísélni.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Arad, 1916. évi március hó 20. napján.

Dr. Révész Béla, fivére. Dr. Révész Béláné szül. Kohn Hermína, özv. Révész Adolfiné szül. Link Henriette, sógorné. Reisz Gyula, veje. Révész (Reisz) Jenő a harcteran. Révész Pali, Révész Nusz, Kis Ferenc, Kis Margit, Kis György, Révész András, unokái. 1561

Minden külön értesítés helyett.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy a leg-jobb apa, nagypapa, após, rokon

Bárány Dávid

életének 70-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

A megho dogut földi tetemét 1916. már-cius hó 22-én, d. u. 2 óraker fogják a nagy-laki ízr. sirkert halottas házából az ottani családi sirkertbe elhelyezni.

Aldott legyen emléke s könnyű a hant kissenvedett porai telett.

Bárány Pali, Friedman Gyuláné Bárány Etelka, dr. Molnár Dezsőné Bárány Mar-git, Fenyves Károlyné Bárány Aranka, Bá-rány Laos gyermekei. Friedman Gyula, dr. Molnár Dezső, Fenyves Karoly vejai. Friedman Sándor, Friedman Olga, Fried-man Imre, Molnár Pali, Molnár Ilonka, Bárány Ilonka, Fenyves Laolka unokái.

Nyomtatványok

esinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Berky Lilivel:

Vergődő szívek.

APOLLO SZINHÁZ

Március 21-én, kedden

Asta Nielsen sorozat V. filmje:

Örök éjszaka

dráma 3 felvonásban.

Főszerepben: Asta Nielsen

Heltai Jenő fényes kacagató bohózata:

Bernáték nyaralni mennek

bohózat 3 felvonásban.

Főszerepben:

Hedda Vernon és Anna Müller Lincke

Az előadások 5, 7 és 9 óraker kezdődnek.

Bőrkereskedők

figyelmébe ajánljuk gazdaságunkban levő

ló-, bivaly-, tehén- és borju-

bőröket.

1549

Bővebbet: Uradalmi főintézéség, Dombiratoz.

A mezőhegyesi cukorgyár és finomítónál eladásra kerül 200—300 waggon

égetett mész.

Afvétel azonnal. A mennyiség egyrésze porban, egyrésze pedig darabos mész for-májában kapható. Alkalmas építkezési cé-lokra, valamint a mai nedves talajviszo-nyoknál fogva trágyázásra is. (Holdanként 10 q.) Az égetett mész ára 100 mm. korona 180—200 helyt waggon Mezőhegyes. 1545

K. Deutsch Josefin
uj nőkalap divatterme
 (Weitzer János-utca 11. szám, a főpostával szemben.)
 Szíves tudomására hozom a nagyérdemű

hölgyközönségnek, hogy ujonnan nyílt divatteremben a legújabb berlini és bécsi nyári
NŐIKALAP MODELLEK
 a legnagyobb választékban már megérkeztek.
Gyászkalapokban nagy raktár. Al-

kitások gyorsan, izlésesen és jutányosan eszközöltetnek. — Ugyanott kézülényok és tanulóléányok jó fizetéssel felvétetnek.
 Szíves párfogást kér
K. Deutsch Josefin.

A Kronberger-féle erdőkezelősnél Déznán alkalmazást nyerhet teljesen megbízható fiatal ember mint pénztárnok és irodista, lakás és 160 korona fizetéssel.
 Ajánlatok Kronberger-féle erdőkezelőshöz Dézna, vagy Kollander Ig. és fia céghez Aradra küldendők.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására hozni, Aradon a Lázár Vilmos-utcában (Földes palota) egy a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő

cipész-üzletet nyitottunk,
 hol a legmodernebb férfi-, női cipőket készítünk. Szakismeretünk arra batorít, hogy a n. é. rendelőinket fényesen kielégíthetjük.
 Cipő felsőrész elkészítése és javítások pontosan és gyorsan eszközöltetnek.
 A n. é. közönség szíves párfogását kérve, vagyunk kitűnő tisztelettel
Stefán és Virág.

Hirdetmény.
 7 kat. hold apateleki és 6 kat. hold seléndi termőképes
szőlő
 1916. november 1-ig terjedő időre a legtöbbet ígérőnek ajánlati árverezés útján bérbeadatik.
 Az ajánlatok 200 korona bánatpénzzel el látva 1916. március 28. napjának déli 12 órájáig hozzám nyújtandók be.
Karton Aladár
 zárgondnok, Borosjenő.

Az Arad városi rendőrség és tűzörség nyugdíjpótló és segélyező egyesülete mint szövetkezet.

Meghívó.
 Az Arad városi rendőrség és tűzörség nyugdíjpótló és segélyező egyesülete mint szövetkezet tagjai 1916. évi március hó 26-án d. e. 10 órakor a városbáza földszinti kistermében tartandó

X-ik rendes évi közgyűlésére
 ezennel tisztelettel meghívotnak, azzal, hogyha a szövetkezeti tagok ezen közgyűlésen határozatképes számban meg nem jelenének tekintet nélkül a megjelentek számára a közgyűlés 1916. évi április hó 16-án d. e. 10 órakor lesz megtartva.

- Tárgysorozat:**
1. Jegyzőkönyv hitelesítésre két rendes tag kiküldése.
 2. 1915. évi mérleg, veszteség- és nyereség számla bemutatása az Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése kapcsán, valamint a felmentvény megadása feletti határozathozatal.
 3. Három felügyelő-bizottsági tag választása 1916. évre az alapszabály LX. fejezet 27. §. 7. c) pontja illetve 30. §-a pontja értelmében.
 4. Esetleges indítványok.
- Arad, 1916. március 12-én.

FIGYELMEZTETÉS. A közgyűlésen minden részjegy után a tag egy szavazattal bír: de tiznél több szavazata nem lehet. A szavazati jog személyesen vagy írásbelileg meghatalmazott önjogi szövetkezeti tag által gyakorolható. Esetleges indítványok az alapszabályok 27. §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az igazgatósághoz írásban beterjesztendők.

Mérleg-számla 1915. december hó 31-én.

Vagyon.	Kor.	f.	Téher.	Kor.	f.
Pénztárkészlet	1270	53	Adományok	631	24
Leltár	220	—	Törzsbefizetési díjak	1490	—
Ertékpapírok:			Törzsvagyon 1914. év végén	38224	71
4% korona aranyjárdék kötvény	200	—	1915. évi tiszta nyereség ...	1294	42
Hadikölcsön kötvények 25000 kor. n. é.	24250	24450			
Takarékbetétek	7805	19			
Adósok	7894	65			
	41640	37		41640	37

- Moldován Odön, s. k. Dr. Grumáz László, s. k. Szepekovszky Teofil, s. k.
 könyvelő. vezérigazgató. pénztárnok.
 Kiss András, s. k. Dr. Tisch Mór, s. k. Kovács Antal, s. k.
 igazgató. igazgató. igazgató.
 Bittner Róbert, s. k. Rédl János, s. k. Beretz Ferenc, s. k.
 igazgató. igazgató. igazgató.
 Jelen mérleg nyereség- és veszteség-számlát az ide vonatkozó fő- és mellékkönyveket átvizsgáltuk, azokat teljesen rendben, helyesen és pontosan vezetve találtuk.
 Vidéky Gusztáv, s. k. Kress Emil, s. k. Dr. Hank Albert, s. k.
 felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

FOG. MOHR JEANNETTA
 vizsg. fogtechnikusnő
 aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás útján.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucuk fogazatok, szápadlás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Bécses párfogást kérve tisztelettel **Mohr Jeanetta, vizsg. fogtechnikusnő.** Rendelő órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Vidékiek 24 óra belül kielégíttetnek. 1271

Két belga ló eladó.
 Saját termésű
fűzfavessző
 jutányos árban, nagyobb mennyiségben kapható
MANDL ZSIGMOND
 cégnél Makón. 698

Rum — likőr
 essentiák és compositiókban
 állandó nagy raktár.
 Saját védjegyzett **„Rumaron”**
 50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502
 Nagyban kapható:

Szemző Armin
 áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Április 1.
 az új évnegyed kezdete közeledik!
 Ez alkalomból értesítem Arad újságíró közönségét, hogy helyben, a Zrinyi-utcában levő hírlap-irodám, melyet „Az Est boy-vállalat, hírlap- és hirdetési iroda” címen vezetek, felvesz

előfizetést hirdetést

az összes magyar- és külföldi lapok részére. Bármilyen magyar, vagy külföldi könyvet raktáron tart, illetve a legrövidebb idő alatt meg hozhat. — A nagyérdemű közönség szíves párfogását kéri:
BARNA BELA,
 „Az Est” főbizományosa, Az ált. beszerz. r. t. bizományosa. — Telefon 398. sz.

A főter legforgalmasabb helyén
Andrássy-tér 8. számú
 házban egy kisebb
üzlethelyiség
 azonnalra
kiadó.
 Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában, József főherceg-ut 22.

Szöllőkaró
 Hasított tölgyfa szöllőkaró I. és II. osztályu, 7 láb, 2.20 m. hosszú, kitűnő tölgyfa-minőségben megrendelhető
Holländer Ig. és Fia
 cégnél Aradon

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Állandó partner”

levele van a kiadóhivatalban, kérem átvenni. 192

„Viáls”-nak

levele van a kiadóhivatalban. 191

Tartalékos hadnagy.

Levele van a kiadóhivatalban Anettától, kérem átvenni. 1548

„Álomvilágnak”

kiadóban levele van. 1556

ELLÁTÁS.

Jó házi koszt

kapható kihordásra Sárosi-utca 7/a., ajtó 2. 1542

ALKALMAZÁST KERES.

Jó házból való leány

gyermek mellé uri házhoz ajánlkozik. Fehérnemű varráshoz is ért. Címeket a kiadóba kér. 1547

Mosást, vasalást

vállal házon kívül, jutányos árral. Cím: Demeter-utca 46. sz. 1550

Fehérnemű-

és ruhavarrást, ujat és alakítást elvállal házba és házon kívül, Benjaminszék és leánya, Arad, Közp-utca 22. sz. 1552

Egy

intelligensebb fiatal asszony 1-2 nagyobb gyermek mellé ajánlkozik. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 1548

Egy középkorú nő,

több éves bizonyítvánnyal uri házhoz, háztartásvezetőnek ajánlkozik helyben vagy vidékre. Jól főz, konyhakertészetet, baromfitenyésztést is vállal. Cím a kiadóban. 1557

Jegyzői

irodában gyakoriattal bíró, írói fiatal egyén, irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1546

Uri házhoz

jobb idős leány szobaleánynak ajánlkozik, fehérnemű, kézimunkában járatos. Cím a kiadóhivatalban. 1517

ALKALMAZÁST NYER.

Középkorú szolgáló

felvétetik Vojtek gyógyszerárban. 194

Főzni tudó mindenek

és szobaleány felvétetik Petőfi u. 1., I. em., 28. 198

Gépkocsiban

járatos egyént délelőttre keres: Tejcsarnok, Karolina-u. 7. 1533

Intelligens és

deutsches fräulein wird gesucht zu grössern Kinder, Adresse in der Administration. 1558

Egy szerényigényű

német kisasszony 2 gyermek mellé keresetetik. Magyarul nem tudó előnyben részesül. Cím a kiadóban. 1551

3 ügyes

kőfaragósegéd, kik a sírkőmunkához értenek, azonnal és állandó foglalkozást nyerhetnek. Leólmó János, kőfaragó mester, Vinga. 1530

Intelligens

fiatal, szorgalmas, megbízható, óvadékkal rendelkező nő bankszolgálatra keresetetik. Cím a kiadóhivatalban. 1440

LAKÁST KERESNEK.

Keresek május 1-re

2-3 szobás feltétlen tiszta, butorozott lakást fürdőszobával, földszinten vagy 1-ső emeleten. Cím Apponyi Albert-ut 2., földszint 2. 1559

Boros Beni-téren,

vagy közelében egy butorozott szobát, fürdőszobával, április elsejére keresek. Cím a kiadóhivatalban. 1512

KIADÓ LAKÁS.

Ötösen butorozott

2 ablakos utcai szoba kiadó Kölcsey-utca 8. 1555

Kiadó

május hó 1-től külön álló ház kerttel. Lipót-u. 5. sz. alatt. Ertekezhetni Almási T. Pál polgári iskolai igazgatóval. 1524

Iskolások

berendezett különbejárta hónapos butorozott szoba, villanyvilágítás és kapukulccsal, katonatisztnak is igen alkalmas, azonnal kiadó. Óvár-utca 7. alatt. 1521

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrássy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Egy 5 szobás

II. em. modern lakás, minden mellékhelyiségekkel, Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél. 844

2 szobás utcai lakás

elő- és fürdőszobával, villanyvilágítással, május 1-re kiadó. Darányi János utca 4. 965

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnaira kiadó. Bővebbet a házmesternél.

INGATLAN.

Keresek azonnali

megvételre egy jó karban lévő kis magánházat kerttel. Részletes leírást árjelöléssel „Eladó” jelleg alatt, Arad vasút posta restant kérek. 197

Szöllő 4000 □-ól Kovásszin

pormentes hegyen, megfelelő kolnával, kuttal és teljes felszereléssel eladó. Cím a kiadóban. 198

Eladó

Kovásszin egy 5 holdas szőlő, gyönyörű kilátással, kut kitűnő ivóvízzel, kolna, új prés, hordók, minden hozzávalóval, különösen a pormentes levegőért betegeknek igen ajánlatos. Bővebbet Csiky Gergely-utca 25., 5. av. Voigt Hermanné. 1499

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Kávé, gyümölcsök, szappan

nagy mennyiségben kapható Pollák József fűszernagykereskedésében. Arad. 1560

Felfedezés

szekete hintó jó állapotban eladó. Schäfer Jenő Gátalja. Temes m. 1544

Egy pár malomkő,

daraőrlésre, 46 coll átmérővel, használt de jó állapotban, megvételre keresetetik. Ajánlatok Vajda Zsigmond kunógotal gazdaságához, u. p. Magyar-Bánhegyesintézendők. 1518

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

„Eos”

színes és lack cipőtisztító 78 fillér. Geoba patent sámfá párja 8 kor. Cipőtörszede, Andrásy-tér 22. 181

Veszek

a legmagasabb árral uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 229

Modern, finom és olcsó

levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

Az Aradi és Csanádi Egyesült

Vasutak borsosjenői és apátfalvai kertészeiben a legjobb minőségű, fajtiszta, erős példányú, alacsony és magas törzsű rózsafák, különböző gyümölcsfa csemeték és üveg-házi növények szállítása megkezdődött. Mérsékelt árak mellett megrendelések elfogadhatók ACSEV. külön birtok-kezeléségnél ACSEV-palota, József főherceg-ut 22. szám. 1036

KÖLÖNFÉLE.

Pompás zamatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciából. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 80 fillér és kész a legfinomabb, legkellemesebb zamatu rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Hehs Vasas ohnabóra.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, lész, általános gyengeség ellen. Páratlan vérzépző és vérjavító, biztos óvszar malárius fertőzések- és minden infectióból eredő megbetegedés ellen ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 2.40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintő-szert. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egéret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintő bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine” vegyszeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám. Telefon 10-45. 2211

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy beoszerél; ugyszintén régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadságtér.
Telefon 9F4.

Nagyszerűen bevált a harcokra kúszók és általában mindenki számára legjobban

Fájdalomcsillapító bevdőrszűrés

meghűlés, rheuma, köhögés, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment szívesen
szedjük.

Horgony-Pain-Expeller pótlóka.
Üvegje K - 80, 1.40, 2.-

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánok” című Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I, Elisabethstr. 8.

Hásonkénti szállítás.

8809